

Albert Ernő

HEREPEI JÁNOS ÉS FARAGÓ JÓZSEF
LEVELEZÉSE 1944-BEN

Tizenhét levelet és levelezőlapot mutatunk be, amelyek közül Faragó József négy levelet és hat levelezőlapot írt, Herepei János pedig hét levéllel válaszolt. A levelek 1944. január 6-a és július 28-a között keletkeztek, és ebben a háborús, zűrzavaros időszakban kor- és művelődéstörténeti adatokat őriztek meg. Bizonyosságok arra, hogy az ifjúság ily nehéz időszakban is tenni akar valamit a „népért” és „nemzetért”.¹

1944-ben Faragó József 22 éves egyetemi hallgató. A mindennapi egyetemi feladatok mellett merész elképzeléseit igyekszik megvalósítani, s ezért segítséget kér olyan személyiségektől, akik már koruknál fogva is jelentős eredményeket értek el szakterületükön. Kelemen Lajos ekkor 67 éves, múzeumi és levéltári főigazgató Kolozsváron, összesítve mintegy 400 történelmi, művészettörténeti tanulmány, könyv szerzője. Bányai János ekkor 58 éves geológus, muzeológus, a *Székelyföld* havi folyóirat szerkesztője. Herepei János 53 éves, 1938-tól a Székely Nemzeti Múzeum igazgatója, régész, muzeológus, néprajzkutató, művészettörténész, számos tanulmány szerzője.

Faragó József 1944 januárjában az egyetemi hallgatókból alakult Székely Munkaközösség Székelyudvarhelyen tartott első vándorgyűlésének előkészítője és előadója is. *Orbán Balázs második kiadása* címen olvasta fel dolgozatát. A következő napokban annak megvalósításáért fáradozott. Ezért írt segítséget kérő levelezőlapot Herepei Jánosnak, ezért kérte Kelemen Lajost, hogy irányítsa a kiegészítő jegyzetek előkészítését, és ezért levelezett a székely vármegyék alispánjaival is, anyagi támogatást kérve. Mellette könyvet szeretne írni Gábor Áronról, társaival át szeretné venni a *Székelyföld* folyóirat szerkesztését. Tervezi a *Vadrózsák* újabb, kritikai kiadását, Székely Népkönyvtárat akar létesíteni, Sepsiszentgyörgyről új „munkácska” megírását tervezi, Székely Tudományos Intézet alapítása foglalkoztatja, szeretné folytatni népköltészeti gyűjtéseit. Utazik, tárgyal, mozgósít, közben ismertetőket ír rangos folyóiratokban.

*

Amikor a Kolozsvári Magyar Diákok Szövetsége keretében működő Székelyföldi Munkaközösség Székelyudvarhelyen 1944 januárjában megtartotta első vándorgyűlését, akkor Faragó József 6-án, a zárónapon *Orbán Balázs második kiadása* címen tartott előadást.² Dolgozatában alapos részletezéssel indokolta, majd türelmetlenül sürgette Orbán Balázs művének újabb kiadását, mivel az első már könyvritkaságok közé tartozik, márpedig „gyermekünk” és „népünk” elvárja megismerésének biztosítását.³

Bekapcsolódott abba a vitába, amely szerint vagy változatlanul, vagy bizonyos bővítésekkel kell a *Székelyföld leírását* kiadni. Azt írta: „Valóban nem úgy kellene kiadni, amint van, hanem úgy, amint *Orbán Balázs* elképzelte. Sokan tudják, hogy művének néhány kötetébe üres lapokat ragasztott, s ezeket tele rakta javításokkal, megjegyzésekkel és az újabban kezébe került adatokkal.”⁴ És tovább folytatta: „Azokat az adatokat, amelyekről nyilvánvalóan kiderült már, hogy tévesek és helytelenek, a megfelelő *szakemberek* jegyzetekkel látnák el, a nélkül, hogy az eredeti szöveget megcsonkítanák.”⁵

Faragó József annyira elkötelezett a székelyekről szóló nagy mű újbóli megjelentetése mellett, hogy valóságos lázadóként fogalmazza meg: a gátló indokokat, még a háborút is, ne tekintsék elfogadhatónak, mert akik nagyon akarnak, mindig találnak indokot a tehetetlenségre. Felszólítja a gáncsoskodókat: álljanak félre, legalább ne akadályozzák az „előhaladni akarókat.”⁶

És mintegy összegezőképpen, megerősíti korábbi álláspontját a kiadás előkészítéséről: „pótoljuk mulasztásunkat azzal, hogy ismét világra segítjük Orbán lelkének dédelgetett kedvencét, úgy, amint azt ő szeretne volna.”⁷

Részletesen írt a kiadási költségekről, az akadályokról, de fiatalos lendülettel megoldásnak látja, ha minden megye vezetői a róluk szóló kötet nyomtatását magukra vállalják. A Székelyföldi Munkakö-

¹ A leveleket a Székely Nemzeti Múzeum muzeológus-könyvtárosa, Boér Hunor bocsátotta rendelkezésemre. Köszönet érte.

² FARAGÓ József 1944a, 92–106.

³ ORBÁN Balázs 1868–1870.

⁴ FARAGÓ József 1944a, 102.

⁵ FARAGÓ József 1944a, 104–105.

⁶ FARAGÓ József 1944a, 105.

⁷ FARAGÓ József 1944a, 105–106.

zösség tagjait is arra kéri, hogy saját környezetükben szorgalmazzák a kedvező döntéseket, vegyék igénybe a helyi sajtót is az előfizetők számának fokozásáért. Maga a *Pásztortűz*ben méltatta a Kolozsváron tanuló egyetemi hallgatók székelyudvarhelyi találkozóját: „büszkéek lehetünk az elképzelésre és a kivitelre – írta –, melynek folytán a fiatalok nem zárkóztak munkaközösségük szűk családi kereteibe, hanem kismértékben társadalmi eseménnyé és megmozdulássá növelték összejövetelüket.” Ismertetőjét azzal zárta, hogy az ott elhangzottak után a fiataloktól most már cselekvést várnak, remélhetőleg a tettek sem késnek.⁸

A Székelyudvarhelyen bemutatott dolgozatában elhangzottakat nem tekintette csupán megállapításnak vagy felhívásnak, hanem a továbbiakban is töretlenül kereste az utat Orbán Balázs művének megjelentetéséhez a fenti szempontok érvényesítésével.

Faragó József visszaemlékezései során többször írt arról, hogy 1941-ben szentgyörgyi diákként gyakran meglátogatta a Székely Nemzeti Múzeum könyvtárát, és hogy mindig szeretettel, tisztelettel gondol Herepei Jánosra, az intézmény igazgatójára, aki „atyai jóbarátként” segítette.⁹

Az érettségi után alig telik el három év, 1944-ben, év elején – akkor 22 éves és egyetemi hallgató – levelezőlapra keresi fel Herepei Jánost „Kedves Igazgató Úr!” megszólítással. Már a bevezető sorokból kiteszik, hogy korábban is leveleztek, s most ismét részletes beszámolót, sőt „esetleg személyesen megyek”-kel a tájékoztatást ígéri, de már a részletes levél vagy találkozás előtt sürgős segítségre van szüksége. Kiderül, hogy az udvarhelyi előadásában megfogalmazott tennivalók megvalósításáért már maga is próbálkozott, és hogy Háromszéken is segítséget ígértek kiadáshoz: „Barabás Alispán Úrnál máskülönben is példátlan kedvességgel és szívéllyel találkoztam Orbán ügyével kapcsolatban” (1. levél).

Az írottakból az is kiderül, hogy már előrehaladott állapotba jutott a *Székelyföld leírása* köteteinek újabb kiadása, hisz viszonylag rövid idő alatt összegyűjtöttek, „összekunyeráltak” 2000 pengőt. Vagyis az eddigiek során ígértben sikerült a fenti összegre szert tenni, de valamely hivatalos helyen kell elhelyezni. Azonnal átutalják, mihelyt ilyent találnak. Faragó József úgy döntött, hogy Herepei János igazgató urat kéri meg az összeg ideiglenes elhelyezésére a múzeum számláján. Kérése azért is sürgős, mert „az a legbiztosabb, ami a zsebünkben van”, de azért is, „mert a pénz értéke állandóan esik.” Arra is gondolt, hogy az elértéktelenedés megelőzhető, ha „valamibe (műszer) befektetjük.” Másik lehetőségnek azt tartotta, ha a kezdeti összeget a kiadás népszerűsítésé-

re fordítják. A pénz elértéktelenedése mellett azért aggódott, nehogy valahol elkallódjék az ígért összeg. Arra kérte Herepei Jánost, hogy kíséreljen meg „a megyétől egy kerékpárt keríteni.” A kerékpárra a népköltészet gyűjtéséhez, a gyorsabb közlekedéshez lett volna szüksége, hisz visszaemlékezésében írta: vakációkban az egyetemről, menekült lévén „egyedüli otthon”-ába, a kollégiumba tért vissza, s ezt az időt népköltészet gyűjtésére fordította: „Két-három év alatt végigyalogoltam és végigkarikáztam legalább fél száz háromszéki falut”.¹⁰

Keltezés nélkül, 113/1944. iktatószámmal maradt fenn a következő levelezőlap, amelyben Faragó József sajnálkozva állapítja meg, hogy az ígért részletes beszámolója „a postán szórén-szálán eltűnt”, ezért kivonatossan közli tartalmát a „Kedves Igazgató Úr!”-ral. „Kelemen Főigazgató Úr”-ral arról döntöttek, hogy az Orbán Balázs *Székelyföld leírása* új kiadásának egyedül a Székely Nemzeti Múzeum szerepeljen. Tájékoztatja továbbá Herepei Jánost, hogy hírek szerint „4 x 10 000” pengőt kapnak a kiadásra. Feladatának tekinti, hogy írjon a megyék vezetőinek, és kérje: értesítsék, mikor utalják át a fenti összeget. Ezek szerint ezt megelőzőleg már kérte a megyék vezetőitől a támogatást, amit azok meg is ígértek. De szükséges egy megbízólevél, hogy „mint a múzeum megbízottja keressem fel levelemmel az illetékeseket, mert mégis nevetséges lenne, ha mint egyetemi hallgató tenném ezt.”

Fiatalos lendületét fékezve látja Kelemen Lajos „lassúságában”. Panaszként írta: „Szívesen mozgatnám az ügyet, de nem merem s nem is akarom, mert nincs hozzá elégséges tekintélyem.” Egyelőre nem írta, miért, de kérte Balázs Márton címét is (2. levél).

Herepei János „Kedves Barátom!” megszólítással válaszolt. Ebben utal korábbi levelére is, és lényegében köszönetét fejezi ki azért a fáradozásért, amelyet az Orbán Balázs kötetének újabb kiadásáért tett: „Nagyon örülnék – írta –, ha jó igyekezetét siker koronázná és Orbán Balázs nagy munkájának új kiadása minél előbb napvilágot látna!” A levélből az is kiderül, hogy örül, ha Kelemen Lajos támogatja a kiadást. A korábban kért Balázs Márton címét is elküldte. Azért kellett, mert ismertetőt szándékozott írni az 1942-ben Sepsiszentgyörgyön megjelent művéről, az *Adatok Háromszék vármegye néprajzához* címűről. Az ismertető végül a *Pásztortűz*ben jelent meg.¹¹

A levél szerint már azon is gondolkodnak, hol nyomtatják a köteteket, hisz Herepei János a kiváló munkákat előállító kolozsvári Minerva Nyomdával ajánlja. Megjegyezhetjük azt is, hogy Herepei János tiltakozik a méltóságos megszólítás ellen, hisz

⁸ FARAGÓ József 1944b, 35–36.

⁹ FARAGÓ József 1983.

¹⁰ FARAGÓ József 1983.

¹¹ FARAGÓ József 1944b, 39–41.

a cím azért van, hogy a postás megtalálja azt, akinek szól, ahhoz pedig nem kell „titulus” (3. levél).

Ugyanezen a napon, 1944. február 7-én Herepei János még egy levelet írt Faragó Józsefnek. Ebben örömet fejez ki, hogy Orbán Balázs „változatlan szövegű” nagy műve a Székely Nemzeti Múzeum nevével jelenik meg. Kéri, hogy az előkészületek során mind a munkatársakat, mind az anyagi támogatókat keresse meg. Egyben felhatalmazza, hogy a nyomdai árajánlatokat nevükben kérje (4. levél).

A következő két levelezőlapra sem írt keltezészt Faragó József. Annak ellenére, hogy a múzeumi iktatás bélyegzője március 7-ét rögzít, a lapokat március 6-a előtt kellett írnia, mert Herepei János az említett napon két levelezőlapjára válaszolt. Az első levelezőlapban megköszöni Herepei Jánosnak a „megbízatást”, s egyben ígéri, hogy erejéhez képest mindenben az ügy véghezviteléért fáradozik. Tájékoztatja, hogy az alispánokhoz leveleket „menesztett”, s arról érdeklődött, mikor és hol lehet „megkaparintani” a pénzt. Másodszor: megegyezett Kelemen Lajossal a jegyzeteket készítő személyéről (tehát a bővített kiadásról). Az előrehaladásért őket sürgetni kellene, de Kelemen igazgató úr ilyesmire képtelen, maga pedig ehhez nem rendelkezik kellő erkölcsi és tudományos tekintéllyel. Ismét újabb segítséget kér: iratokat keres Gidófalvi Jancsó Pálról (5. levél).

Ezekben a napokban írhatta a következő szintén keltezés nélküli levelezőlapját. Közli, hogy „az első sovány fecske” Csík megye alispánjától megérkezett. Sovány azért, mert csak 1000 pengőt ajánlottak a korábbi 10 000 pengősnek híresztelt támogatás helyett. Most arról érdeklődik: van-e a múzeumban Gábor Áronról kép, mert a ferencrendiek a *Hírnök* című lapban róla írnak, hozzá képet is csatolnának (6. levél).

Március 6-i keltezésű az a levél, amelyben Herepei János a két levelezőlapra egyszerre válaszolt. Sajnálattal állapítja meg, hogy az első fecske valóban „sovány”, de reméli, a többi majd hizlalja. Válaszolt a Gábor Áron-kép kérésre is. A múzeumnak előző évben ajándékozták, esetleg levélben kér engedélyt az újságban való megjelentetéshez (7. levél).

Faragó József továbbra is keltezés nélküli lapot küld Szentgyörgyre. Írja, hogy a Gábor Áron-képet a ferencesek a Nagy Sándor könyvéből kimásolták, de továbbra is kéri a Jancsó Pálról szóló iratokat. Sürgeti a támogatási pénzek elküldését. Arról panaszkodott, hogy nem tudnak megegyezni Bányai Jánossal a *Székelység* folyóirat átadásáról, de a minisztérium ígéri egy új folyóirat támogatását. Írt az udvarhelyi vándorgyűlés anyagának közelebbi, könyv alakban való megjelentetéséről, s ígéri, hogy a Sepsiszentgyörgyről szóló „munkácskát” megírják (8. levél).

Kézrel írott következő levelében Faragó József arról tájékoztatta Herepei Jánost, hogy rövid ideig Udvarhelyen tartózkodott. Azért utazott oda, hogy megbeszélje Bányai Jánossal lapjának végleges átvételét, illetőleg annyi huzavona után tiszta helyzet megteremtését. Kiderült, hogy Bányai a lapot nem adja át, a fiatalok segítése „csak pénzt jelent és adminisztratív segédelmet, ugyanakkor azonban a szellemi vezetést megtartja magának.” Arra is kitért, hogy Szentgyörgyön rövidesen le szeretné fényképezni a Gábor Áron-szobrokat, továbbá lemásolna minden vele kapcsolatos iratot. Olyan könyvet szeretne írni, mint amilyent Eckhardt írt *Az ismeretlen Balassi* címmel (9. levél).

1944 tavaszán meglepő változások történtek a múzeum életében is. Herepei János a március 26-i levelében arról tájékoztatta Faragó Józsefet „Kedves Barátom!” megszólítással, hogy Gábor Áron „ereklyéi”-t, a szobrok és az ágyú kivételével becsomagolva biztonságba helyezték a „légi veszélyre való tekintettel.” Arról is írt, hogy Faragó József három tervét is halasztani kell. Ezek: az Orbán Balázs-könyv kiadása, a sepsiszentgyörgyi útmutató, a folyóirat kiadása, sőt a Székely Tudományos Intézet megvalósítását is nyugodtabb időre kell hagyni (10. levél).

1944. március 29-i keltezéssel Faragó József küldött levelet Szentgyörgyre a K. M. D. Sz. – Kolozsvári Magyar Diákok Szövetsége, Székelyföldi munkaközösség felé. A levélben mindvégig a kifogyhatatlan bizalom a sikerben mutatkozik, s az, hogy amit jónak, fontosnak lát a jövő szempontjából, azt töretlenül meg akarja valósítani, még akkor is, ha „Lehet hogy fiatal vagyok és tapasztalatlan, tehát szavaimnak nem illik hitelt adni, mégis köröskörül biztató jeleket vélek felfedezni.” Közli Herepei Jánossal, hogy értesítették: a háromszéki és csíki megszavazott 1000 pengő bármikor rendelkezésre áll, Marosvásárhelyről arról tájékoztatták, hogy a Kereskedelem- és Közlekedésügyi Miniszter már régebb jelentősebb összeget ígért, mivel Orbán Balázs műve idegenforgalmi érték is. Kitért arra, hogy mind a négy megyében az 1000–1000 pengőt megszavazták, de hivatalos hely hiányában nem utalták át, pedig 4000 pengővel már hozzákezdhetek volna az előkészületekhez. Abban reménykedik, hogy a pénz elértéktelenedését látva a megyék is emelik majd az összeget. Az előkészületeket pedig így is folytatja, mert ha meg is kell szakítani a munkálatokat, majd nem kell mindent előlről kezdeni. Ismételt panaszkodott Kelemen igazgató úrra, mert sem ideje, sem türelme nincs a kötet előkészítéséhez. Jó lenne, ha Herepei János biztatná, de bizonyosnak látja, hogy az egész ügy irányítását Herepei Jánosnak kell átvennie. „Ha egy cseppet idősebb lennék, magam szerezném meg a jegyzetelt példányokat

és azonnal felszólítanám a jegyzetkészítő szakembereket a közreműködésre” – írta. Türelmetlen a tétlenség miatt. Vallja: „Mozgalmas világunkban nem szégyen a munka, sőt az egyetlen menedék a szorgalmas emberek számára s legalább azokat a lehetőségeket ragadjuk meg, amelyek rendelkezésünkre állanak.”

Sajnálkozik a Gábor Áron-ügy miatt, de az Akadémia a *Vadrózsák* kézirataihoz sem juttatja hozzá, így a kritikai kiadás is elmarad, de írásaival rendszeresen akar jelentkezni az *Erdélyi Múzeumban*. Bár „Bányaival halálosan” összeveszett, hiszi, hogy „a lap mégis az ifjúságé lesz.” Uzonban folytatni akarja a betlehe-mes gyűjtését, hogy „igazán mintaszerű tanulmányt” készítsen, szervezi az újabb vándorgyűlést, továbbra is foglalkoztatja a Tudományos Intézet ügye (11. levél).

Herepei János az 1944. május 10-i levelében arról írt, hogy az Orbán Balázs kötetére összegyűlt pénzt a jövőben sorra kerülő kiadáshoz szükséges papírra kellene költeni, kerékpárt nem vásárolnának, mert a hadművelleti területté nyilvánítás miatt a gyűjtést teljesen fel kellett függeszteniük. A múzeumi értékes anyagokat a légi veszély miatt becsomagolták, így tudományos munkát sem tudnak végezni (12. levél).

Faragó József május 20-án újabb levelet írt Szentgyörgyre. Arról tájékoztatja Herepei Jánost, hogy most már kérte a megyéktől az ígért pénz átutalását, majd kézből juttatják Kolozsvárra, mert a postai küldés „sokba kerülne”, de papírt nem tud vásárolni, mert csak biztos könyv megjelenéséhez adnak kiutalást, ezért más megoldást keres. A nyarat Uzonban szeretné tölteni, ahol a „munkaidő mellett” gyűjthet, ellenkező esetben „munkaszolgálatra visznek” (?) (13. levél).

Igazi meglepetést Herepei János május 24-én írt levele jelentett. Bizonyára bővebben ekkor nézte meg a pénzügyi törvényeket. Gyorsan értesítette Faragó Józsefet, hogy a pénzt ne kérje a megyéktől, mert ha megérkezik, akkor is vissza kell küldenie. Részletezi a pénzügyi utasításokat: „Intézményünkben állami elszámolás kötelezettsége s a legszigorúbban vett ellenőrzés mellett vezetjük számadásainkat” (14. levél).

Faragó József Balatonberényből (15. levél) hazatérte után azonnal válaszolt a május 24-i levélre. Belátta, hogy a pénzügyi nehézségek miatt az eddigi elképzelés szerint az Orbán Balázs-könyv kiadása nem valósítható meg. Megkérte a csíki és háromszéki alispánt, hogy a pénzt őrizzék meg, de Háromszék részéről azt közölték: azonnal intézkedjék a pénz sorsáról, különben véglegesen elvesz. Ezért arra gondolt, hogy „ponyvaalakban, egész olcsó kiadásban, néhány fillérért” árusítva jelentessék meg az Orbán Balázs-könyvet. Így a pénzt a megindítandó Székely Népkönyvtárnak kellene átutalni. Arról tárgyal a Méhkas Diákszövetkezettel, hogy kérvényezzék a minisztériumtól a kiadás ilyen formáját. Személyesen szeretne beszámolni a gáncsokkodásokról, s arról, hogy „még azokban is hiába bízunk, akikre a legjobban számítottunk” (16. levél).

Herepei János már másnap válaszolt, amelyben jó ötletnek tartja a Székely Népkönyvtár kezdeményezését, így Orbán Balázs könyvéből bő szemelvényeket közölhetnek. Tisztázzák a szerzői jogot is. Ajánlja, hogy a könyvsorozatban „új munkáscákát” is jelentessenek meg: a székelység rövid történetét, néprajzát, nyelvét, hasznosítható ásványi kincseit, növény- és állatvilágát stb. Ezzel nagy „szolgálatot tenne népünknek, nemzetünknek” (17. levél).

Irodalom

FARAGÓ József

1944a Orbán Balázs második kiadása, in: Faragó József (szerk.): *Székelyföldünk*. A KMDSz Székelyföldi Munkaközössége székelyudvarhelyi Vándorgyűlésének előadásanyaga. Székelység Lap- és Könyvkiadó Szövetkezet, Székelyudvarhely, 92–106.

1944b Székely egyetemi hallgatók találkozója Székelyudvarhelyen. *Páosztörtézet*, XXX, (1) január 15. 35–36.

1983 Az én Háromszékem, *Megyei Tükör*, XVI, (3427) február 1. 2–3.

ORBÁN Balázs

1868–1870 *A Székelyföld leírása történelmi, régészeti, természetrajzi s népművei szempontból*, Pest.

Correspondența dintre János Herepei și József Faragó din 1944

(Rezumat)

În studiul de față prezentăm șaptesprezece scrisori și cărți poștale, dintre care patru scrisori și șase cărți poștale au fost trimise de către József Faragó, iar János Herepei a răspuns la acestea prin șapte scrisori. Scrisorile sunt dateate între 6 ianuarie și 28 iulie 1944, și păstrează date istorice și cultural-istorice importante din acea perioadă zbuciumată de război. Ele reprezintă o dovadă a faptului că chiar și în asemenea vremuri grele tineretul a dorit să facă ceva pentru „popor” și „națiune”.

Correspondence between János Herepei and József Faragó from 1944

(Abstract)

In this study we present seventeen letters and postcards, four letters and six postcards written by József Faragó, and the response of János Herepei, which came in seven letters. These letters were posted between January 6 and July 28 1944, preserving important historical and cultural history data from that troubled period of war. They also stand as evidence for the fact that even in those hard days the youth wanted to do something for “the people” and “the nation”.

Kedves Igazgató Úr!

Nem kísérlém meg az események részletezését, mert ahhoz kétségen kívül egy hosszabb levél kellene. E levéllel sem fogok kétni/vagy esetleg személyesen megýk/, de addig sem tartom hasznáthatónak valamit kétni. Ez a valami beleegyezés abba, h. a már összekunyerált 2000 p-~~tf~~ átutaltathassam a Múzeumnak megörzés végett. Az illetékesek csak az értesítésemet várják és azonnal megteszik. Szükségesnek látom a hadmozdulatot azért, mert egyrészt az a legbiztosabb, ami a zsebünkben van, másrészt /s ez nagyon fontos/ a pénz értéke állandóan esik. A végső elértéktelenedését végső esetben úgy kell megelőznünk, hogy valamibe/múzer/ befektetjük,

vagy legrosszabb esetben a kiadás propagálására fordítjuk, mindest nem tehetjük, ha nincs a kezünkben s ha nem kaparintjuk meg, akkor nem csak az értéke csökken, hanem előbb-utóbb elkallódhatik ebben a mozgalmas világban. Kérem meg az Igazgató Urat, hogy igazgatásához híven kíséreljen meg a megvétel egy kerekpárt keríteni. A kerekpárak ára pillanatnyilag nagyon alacsony, de Barabás Állspán Urnál maskülönben is példátlan kedvességgel és szíveskedéssel találkoztam Orbán ügyével kapcsolatban s így nem hiszem, hogy a megye a kérés elől elgázolnék. Szíves választ várva maradok tiszteltetvel és szeretettel.

1914. é. 14. Hódmezővásárhelyi Nép Lap

HERPEY JÁNOS
igazgató úrnak

SEPSISZENTGYÖRGY
Székely Nemzeti Mű-
zeum

1. levél

[illegible]

2. levél

Kedves Barátom !

Nagy örömmel olvastam ma délelőtt érkeztet levelező lapját. Egyuttal aszban nagyon sajnálom, hogy az a levele, amelyet benne kivonattól, nem jutott a kezembe. Híndent felkutatott a gyűjllításhoz, hogy ide nem érkeztet; különben nálunk sola semmi el nem vesset és én nem is vesshet.

Köszönetesen mellékeltem a megküldöveletet.

Nagyon örülök, ha jögykezeztet akkor korománál és Örben Balázs nagy munkájának új kiadásánál elsőb napvilágot látnál. Még egyszer köszönm, hogy intézményünk ügyét megadva téve, e szép feladatvállalásával a Székely Nemzeti Múzeum érdekeinek nemesszolgálatába állott. Hisszen, hogy valóban elsőnyben megismert lelkes kiartása meg fogja hozni a kívánt sikert.

Örvendek, hogy Kálemen főigazgató dr. tárogatja érdemes kezdeményesét. Nagy haladás, ha a munkatársak eseményében is már nagyjában megállapodtak.

Sokat gondolkoztam, ki lehet az a Balázs igazgató, akinek címét kérdeni. Végül is eszembe jutott, hogy múlt hónap jöttétakor megbeszorete a Háromszéki népszokások című könyvét. Tehát Balázs Márton nyug.polgárai iskolai igazgató Szepiasszentgyörgy, Ölt utca 25.szám alatt lakik.

Végül pedig megjegyzem, hogy nem vagyok méltóságos, de ha ez is lenne, akkor sem volnék az Irtalajdonképpen legjobban szeretem, ha semiféle címessel nem illetnék, mert hiszen a levél megfogalmaz okas arra való, hogy a postás megtalálja azt az embert, akinek a levelet intérték. Már pedig erre a célra igazán nem szükséges semiféle "titulus" !

Még egyszer köszönm szives fáradozását. Szeretettel köszönti Öreg barátja:

Sepiasszentgyörgy, 1944. február 7.-én.
I. drb.melléklet.

U.I. A macra részéről nagyon szeretném, ha a kolozsvári Múzeum kiadná a Magyar nyelv és irodalom latal lehetne megállapodásra jutni, mivel létes, szép és pontos munkát ad.

FARAGÓ JÓZSEF
tanárjelölt urnak

Kolozsvár.
Petöfi u.11.sz.

Tekintetes

PARAGÓ JÓZSEF
tanárjelölt urnak

K o l c s o s v á r t .

Személyes megbeszéléseink és nagyon érdemes előterjesztése alapján örömmel értesültünk arról a körülményről, hogy Orbán Balázs a "Székelyföld leírása" c. nagy munkájának változatlan szövegű új kiadása a Székely Nemzeti Múzeum neve alatt fog megjelenni. Éppen ezért kérjük, hogy az előkészületek megtételeképpen mind a kiadás szellemi részében résztvevő munkatársakat, mind az anyagi részt támogatandó intézményeket a körülmények részletes megismertetése kapcsán megkeresni szíveskedjék. Együttal arra is felhatalmazzuk, hogy a munka mielőbbi megjelenése érdekében nyomdai árajánlatot kérni és ezzel kapcsolatos tárgyalásokat folytatni ne terheltesseék.

Kérjük, hogy e nagyjelentőségű feladatot ismert egyszerűsítésével megoldani szíveskedjék.

Hazafias tisztelettel:

Sepsiszentgyörgy, 1944. február 7.-én.

J. Székely
Múzeumigazgató.

3. levél

4. levél

Hiet endi isok leakerilapoti, mist enim is elter, amit pilland
 inglak hoielun akadot. A megparlat, hoiakvettel ittelun s eolun-
 hori kapti ingakum fogul minidit megsteme is cipe, mives el hoi-
 de mist. Pilland inglak is a elpot, kopy is akleparitit elieletit
 megistette: mives is kopyan elkot tevesegesen megparlatun, a
 peltit. Nem tudom, mamiy is do elatt pithotunk kora. Toleu pa-
 burumunon Taleuun hoiagatit is kaptitket ett akduu koptetket nel do
 ingakot a megsteme elot. Ika minidit tekevevun is kavit, is do
 do s kopti kopta kopte koptesen mives til is vaptitit. Kon amvotit
 a maverdit s ettel megpar. Iket. Minut ittem, a hoiagatit is vail
 elkon is attal megsteme, val megstemeit a koptitket hoiatit
 minidit akatit elieletit, is do eler a minidit, kopy nem leu, ki
 megparat ket. Taleuun hoiagatit is koptitket koptitket s cu sau
 te koptit koptit, mist mives amvotit elkon is tudomangot sa-
 tintititititit. Temvotit, kopy adt minidit meg koptit temvotit s koptit
 is til koptitit, akduu mives ingakit til vaptitket minidit kopte-
 ges. A megstet elieletit meg maves ettem koptit ettem a minidit
 ellet a koptit is maves koptitit, let a megstet koptitit s a k-
 akduu mives is delgotitititit. Is maves koptit koptit koptitit. A k-
 akduu minidit ingakit, sot sot koptit, mist koptit koptit is do Taleuun

[illegible]

5. levél

[illegible]

SÉKELYI NEMZETI MÚZEUM, SEPSISZENTGYÖRGY Ábrányi 1947. II. 7. Hatalosán: 220 1947. Helyeztetve 1947. II. 7. Módosítás: alb. Hirdetés: 194.		An. 18. Ellen. N. HERCEPY JÁNOS IGAZGATÓ ÚRNAK SEPSISZENTGYÖRGY SÉKELYI NEMZETI MÚZEUM
--	--	--

6. levél

Kedves Barátom !

Két leveleső lapjára is egyszerre válaszolok. Késedelmem oka, hogy időközben előadókörúton voltam.

Nagyon köszönöm szíves híradását. Bár sikerülne szép és nagyjelentőségű elgondolással! Az első feseke valóban soványka, de hátna másképpen fog kinézni a többi !

Jancsó Pálra vonatkozólag műzeumunkban semmi adat sincsen. Kolozsvárt azonban tudnék adatot szerezni, ha nem lesz késő akkor, amikor majd egyszer felmehetek.

Gábor Áron egyetlen hitelesnek mondható képét a tavaly ajándékozták műzeumunknak, azonban a külső jogát az ajándékozó megtartotta magának, azért a "Hírnök" szerkesztősége csakugyan akarná, szívesen lelevelezem a Pesten lakó ajándékozóval, elkérve tőle az egyszerű külső jogát. Kérem erre vonatkozó szíves válaszát.

Különben Gábor Áron eléggé jó képe megtalálható Nagy Sándor:Hadrosszék Országalmi harca c.művében. Ez meglesz az egyetemi könyvtárban. /Ez a Nagy Sándor Gábor Áron hadsegéde volt s ezért a könyv szövege is teljesen hiteles.:/

Szeretettel üdvözlő:
Sepsiszentgyörgy, 1944.március 6.-án.

Nagyságos
PARAGÓ JOZSEF
tanárjelölt urnak

Jancsó Pál

Kolozsvár.
Petőfi u.11.sz.

7. levél

K. M. D. Sz.
KOLCSÁR MAGYAR NYELVÉNEK SZÖVEGE
Székelyföldi nyelvhasználat
Farkas utca 2.
Tel.: 22-93

Kolozsvár, 1944. márc. 29.

10.
11.

Kedves Igazgató Ur!

Lehet, hogy fiatal vagyok és tapasztalatlan, tehát szavalni nem illik hitelt adni, mégis köröskörül biztató jeleket vélek felfedezni. Most kaptam Háromszék Alispánjától egy nagyon kedves levelet, melyben értesít, hogy a múlt évben megszavazott 1000 P. bármikor rendelkezésünkre áll. Csakban ugyanez a helyzet a Marosvásárhelyről köztölték, hogy a Kereskedelem- és Közlekedésügyi Miniszter már régebb megígért egy jelentősebb összeget, mivel Orbán művének idegenforgalmi értéke és jelentősége van. A meggyekkel a jelek szerint úgy vagyunk, hogy a múlt évben a valamennyi megszavazták az 1000-1000 Pengőt. Akkor nem volt senki, aki az ügyet a kesébe vegye, jöjjön 4000 P. vel már készen lehetett volna valamit. A pénz értéke lement, de éppen az a biztató, hogy ezt ők is belátják és megváltozott költségvetési keretek között most már olyan összeget fognak felajánlani, amivel most is kezdetünk valamit. Azt hiszem, helyesen cselekszem, ha az előkészületeket folytatom, mert ha a munka meg is szakadna, annki-dején nem kell majd mindent előlőről kezdenünk. Ismétlem régebbi keservemet, hogy az egyetlen hiba Kelemen Főigazgató Urbán lesz, mert neki nincs ideje és türelme alaposan foglalkozni a kérdéssel. Nagyon szeretném, ha az Igazgató Ur alkalomadtán megbeszélést folytatna velem, sőt egészen bizonyos, hogy előbb-utóbb át kell az Igazgató Urnak vennie az egész ügyet, ami a Főigazgató Ur munkakörét illeti. Orbán Balázs jegyzetelt példányait még nem kerítette elő, de ezt nem szemrehányásképpen mondom, mert pillanatnyilag úgy sem érnék sokat vele, hanem úgy sejtem, hogy nem is keríti elő soha. Azt sem tudom, hogy nekem mi az egészben a tulajdonképpeni szerepem, miután az "anyagi Bázis" megtevése érdekében kérdése megoldást nyert. Ha egy cseppet idősebb lennék, magam szereztem meg a jegyzetelt példányokat és azonnal felszólítanám a jegyzetkészítő szakembereket a közreműködésre. Azt hiszem, előbb-utóbb az Igazgató Urra marad a feladat. Nemsokára úgy állunk anyagiilag, hogy az első kötet sajtó alá mehessen, de a jegyzetek összeállítás

tása és Orbán kéziratának bedolgozása olyan nagy munka, hogy már régen folynia kellene. Ennek elmaradta az egyetlen, ami pillanatnyilag aggaszt és az az, aminek rögtön neki kellene kezdeni, függetlenül anyagi alapjainktól. Mozgalmi világunkban nem szégyen a munka, sőt az egyetlen menedék a szorgalmas emberek számára a legalább azokat a lehetőségeket ragadjuk meg, amelyek rendelkezésünkre állnak.

Gábor Aronnak befejeztem, de nem baj, mert egyszer majd erre is sor kerülhet. Hasonló szomorúság ért az Akadémia részéről s nem juthatván ilymódon hozzá Kriza Vadrózsának kézirataihoz, munkám úgyszólván teljesen megakadt, éppen most, amikor egyre-másra összeállíthatam volna a kritikai kiadás kötetét. Szerencsére annyi apró kérdés merül fel, hogy ezek megoldásával előzőm fájdalmamat. A következő alkalommal, ha Isten segít, megkezdem én is közléseimet az Erdélyi Múzeumban, szerény versenyre kelvén az Igazgató Urral.

Folyóiratunk ügyében is jó jelek mutatkoznak. A formátum-nagyítást megkaptuk s hiába veszttem össze Bányaival halálosan, annyira szüksége van a lapnak ránk, hogy végleges meggyezés nélkül nem tud és nem akar megjelenni. Teleki Géza vette most kezébe pártunk ügyét s nincs kizárva, hogy a lap mégis az ifjúságé lesz.

Ha Isten segít, nemsokára lemegyek. Nagyon szeretnék megismerkedni már a levélzárral, ha ugyan minden nincs elcsomagolva. Befejezném az uzoni betlehemes gyűjtését s akkor egy igazán mintaszerű tanulmányt készíthetnék. Ha jó világ lesz, az ifjúság a Vándorgyűlést mindenképpen megtartja, tehát én még mindig forgatom a főjomban a Tudományos Intézet gondolatát. Erről és Orbán Balásról szeretnék majd alaposabban beszélni az Igazgató Urval.

Végezetül még csak annyit, hogy ne válaszolgasson az Igazgató Ur fölöslegesen a leveleimre. Amiód meglátom a Múzeum hatalmas borítékját, mindig lelkiismeretfurdalásom támad, hogy az Igazgató Ur millió munkája mellett már megint levélzárral fázdozott. Én nem azért írok, hogy választ kapjak, hanem csak azért, hogy az Igazgató Urat mindenről tájékoztassam s levelet csak igazán akkor várok, amikor valamit nagyon-nagyon fontos dolog akar. Kérem tehát az Igazgató Urat, hogy csak akkor válaszoljon, amikor ideje van és amikor feltétlenül szükségesnek találja.

A viszontlátásig sok szeretettel és barátsággal üdvözlő!

Faragó József

SZEKELY NEMZETI MÚZEUM, SEPSISZENTGYÖRGY

Érkezett 1944. márc. 11.

Íktatószám: 392. 1944.

Elintéztelt 1944. márc. 12.

Melléklet: 1 db. Határidő: 1944.

Győrfi József

11. levél

392
- 398 -

12.

Kedves Barátom!

Körülbelül két héttel ezelőtt kelt levelezéslapjára megkezdve válaszoltam, mivel igazán nagyon elvagyok foglaltva. Különböző írt barátjainak nagyjában megadtam a feleletet minden kérdésére. Most csak a legfontosabb pontokat ismételtem meg.

1./ Beszéltem szerint az összegyűjtött pénzt legjobban papírosba fektetnie. Hiszen Orbán Balázs kiadásos amúgyis szűke van papírosra. A Minerva adhatna támogatást, hogy milyen minőségű és honnan vásároljon. Különben a múzeum ezt a pénzt most nem tudná felhasználni, hiszen már az is nagy gondot okoz, hogy a miénket hogyan küldem el. /Múgy, stb.-t na vásárolni nem lehet, egyszerűen azért, mert nincsen. A télen is már csak ismerőseim révén tudtam mikroszkophoz, stb.-hez használni. /

2./ Köszönytét végezni most teljesen lehetetlen. Tehát a néprajzi tárgyi anyag után való kutatásról teljesen le kell tenni. Hadművelési területen vagyunk, jól teljesen le kell tenni. Hadművelési területen vagyunk, ahol az nem szűke, de ezernyi akadályba ütközik. És különben megérthető, hiszen kének is járhatnak köztünk, akiknek felkutatása miatt meg kell állni a külső tudományos munkának. Tehát eszre nem lehet most még kerékpárra se gondolni.

3./ Sajnos, a belső tudományos munka is szűke. Nem nagyon van mivel foglalkozni, minthogy a múzeum anyag értékesebb részét a régi versenyre való tekintettel nagy részben már elcsomagoltuk.

Nagyon érdekelne tudnom, hogy mit sikerült a lap ügyében elérniük.

A többi mondanivalómról itt járt barátja fog hírt adni.

A viszontlátásig szeretettel köszönti:

Sepsiszentgyörgy, 1944. május 10.-én.

Faragó József

Nagyságos FARAGÓ JÓZSEF
búcsószóhallgató urnak
K o l o s v á r .
Király u. 14. sz.

12. levél

K. M. D. Sz.
KOLCSÁR MAGYAR NYELVÉNEK SZÖVEGE
Székelyföldi nyelvhasználat
Farkas utca 2.
Tel.: 22-93

Kolozsvár, 1944. május 20.

Kedves Igazgató Ur!

Köszönettel vettem mind a szóbeli üzenetet, mind a levelet s a benne foglaltakkal kapcsolatban a következőket hozom szíves tudomására:

13.

Írtam Háromszék és Csik Alispánjainak és kértem, hogy a pénzt utalják át a Múzeum címére. Nem akartam a saját címemre kérni, mert es esetleg felesleges aggályokat okozott volna. Kérem az Igazgató Urat, hogy amennyiben a pénz esetleg megérkeznék/mert úgy hisze, hogy ebbe is belátelik egy jó kis idő/sziveskedjék egy lapon értesíteni s akkor gondoskodom, hogy valamelyik barátom elhozza, mert a postai elküldés talán sokba kerülne. A legjobban lenne valóban papírra venni, de a helyzet az, hogy a papír szárolva van s igényelni csak megjelenendő műre lehet, nem pedig bizonytalan kimenetű vállalkozásra, illetőleg elraktározásra. Ennek ellenére természetesen mindent megteszek, de ha nem sikerülne, akkor a pénzt olyan szövetségbe/Hétkas/fektetem, amelyik a dolgot nem tekint iletlenek és megfelelő időben ugyanakkora vásárlóértékű összeget fog visszajuttatni kezünkbe, mint amennyit a pénzünk most ér. Azt hiszem, ezt a megoldást kell választanunk s így esetleg még kamatoztatjuk is.

A nyári tartózkodásom egészen bizonytalan. Mindenképpen lemegyek, legalább rövid időre s akkor öröndeni fogok, ha személyesen is tisztelgetem tetelem. Kolozsváron még van egy hónapi illetőleg rövidebb munkám. Kijel-nappal dolgozom s a mint kész vagyok, repülök le. Ha az uzoni Temesváry-gyár véletlenül hadiüzem, akkor bizonyára el tudok ott helyezkedni s így biztosítom azt, hogy onnan el nem mozdítanak s természetesen azt is, hogy a munkaidő mellett egy keveset gyűjtögethetek és dolgozhatok. Ha ez nem sikerülne, akkor munkaszolgálatra visznek s befejezett minden gyűjtésnek, szabadságnak és munkának örökre.

A viszontlátásig maradok szeretetteljes tisztelettel

Faragó József

13. levél

417 4.

Mindent azért írtam le ennyire részletesen, hadd lássa, hogy a legjobb akarat mellett sincsen módomban átvennem az eddig írt leveleket. Emellett, ha nem tudná papíroba belefektetni, legjobbnak találnám, ha megírná az illetékeseknek, hogy a gazdasági nehézségekre való tekintettel, addig ne utalványozzák a megszavazott összegeket, amíg külön nem fogja kérni. Igaz, hogy ez azt jelentené, hogy a jövő évben ugyan ezt újra meg kell szavaztatnia, de ezzel mind az anyagi, mind pedig az erkölcsi felelősség elhárul a feje felől.

Nagyon kérem, hogy így cselekedjék, de arra is kérem, ne higgye, hogy a jóakarat hiánya írta velem ezt a levelet, hiszen tapasztalhatta, hogy észintén értékelem nemcsak elgondolásait és fáradságát, hanem türelmét is.

A viszontlátásig szeretettel köszönti:

Sepsiszentgyörgy, 1944. május 24.-én.

171.4

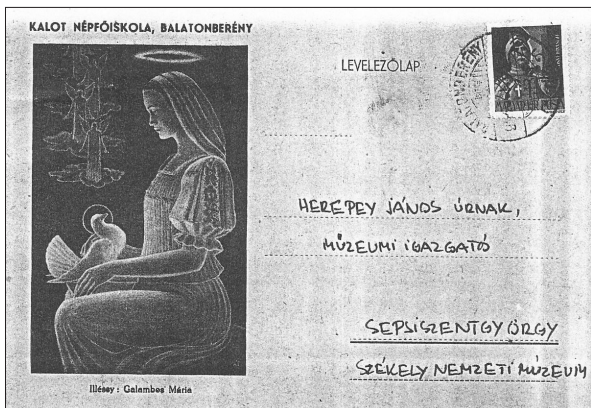
Mindent azért írtam le ennyire részletesen, hadd lássa, hogy a legjobb akarat mellett sincsen módomban átvennem az eddig írt leveleket. Emellett, ha nem tudná papíroba belefektetni, legjobbnak találnám, ha megírná az illetékeseknek, hogy a gazdasági nehézségekre való tekintettel, addig ne utalványozzák a megszavazott összegeket, amíg külön nem fogja kérni. Igaz, hogy ez azt jelentené, hogy a jövő évben ugyan ezt újra meg kell szavaztatnia, de ezzel mind az anyagi, mind pedig az erkölcsi felelősség elhárul a feje felől.

Nagyon kérem, hogy így cselekedjék, de arra is kérem, ne higgye, hogy a jóakarat hiánya írta velem ezt a levelet, hiszen tapasztalhatta, hogy észintén értékelem nemcsak elgondolásait és fáradságát, hanem türelmét is.

A viszontlátásig szeretettel köszönti:

Sepsiszentgyörgy, 1944. május 24.-én.

14. levél

Balatonbény, 1944. júl. 21

Székely üdvözlét küld
Farczó József

15. levél

K. M. D. Sz.
KOLOZSVÁRI MAGYAR DIÁKOK SZÖVETSÉGE
Székelyföldi munkatársak
Földes utca 3.
Tel. 1235

Kolozsvár, 1944. júl. 25.

16. Kedves Igazgató Ur,

az igen régen kapott levélre azért válaszolok ennyire későn, mert részben nem tartózkodtam itthon, de ami még ennél is fontosabb, hosszasan várok, hogy az ügyben valamiféle kibontakozás mutatkozzék. Az eredmény a következő:

Megkapván az Igazgató Ur levelét, beláttam, hogy a pénzt a Múzeum megörzés végett át nem veheti. Még aznap írtam mind a két alispánnak és tájékoztattam őket a helyzetről, kértem, hogy a kiutalt összeget őrizték tovább, mint ahogy eddig is őrizték. Csakból nem érkezett több semmi s nem is hiszem, hogy nagyon a lelkiükön viselnék a dolgot, Háromszék azonban rövidesen tudósított, hogy azonnal intézkedjem a pénz sorsáról, mert különben véglegesen elvesz. Eleget történt a fejemet, hogy mit lehetne most csinálni. Orbán Balázs egyenes kiadásra át nem akartam venni, mert hiszen teljesen bizonytalan, hogy a megfelelő mennyiségű összeg hamarosan összegyűjthető s különben sem vállalhatja ma egy személy, hogy ingó életlehetőségeivel éveken át őrizzen bizonyos összeget, ami nem is a sajátja. Ha valamit nem teszek vele, akkor meg véglegesen elvesz és soha többé nem is kérhetünk, mert hála elődeinknek, az ügyet már annyit kompromittálták, hogy nem támogatást, hanem felháborodott visszautasítást nyerünk, ha így megy tovább. Kénytelen voltam visszatérni egy régebbi tervhez, amely szerint Orbánnak a sikerültebb és még ma is teljes mértékben helytálló részei ponyvávalakban, egész olcsó kiadásban, néhány fillérért kerüljenek a közönség kezébe. Arra kértem tehát Háromszéket, hogy a járandék jellegét megváltoztatva, adja át azt a megindítandó Székely Népkönyvtárnak, amelyben - jelentőségének megfelelően - Orbán Balázs is kellő mértékben képviselve lesz. A megye a tervet elfogadta, s hogy a pénz valóban el ne vesszen, a Népkönyvtár megindításához az összeggel hozzájárult.

Pillanatnyilag a Méhkas Diákszövetkezettel tárgyalok és a lépéseket teszünk, hogy a Minisztérium a ponyvák kiadását engedélyezze. Amíg az engedély meg nem érkezik, a kiadás ügyeit el nem intézzük, korainak tartanám az Igazgató Urat a tervről részletesen tájékoztatni, mert hiszem bizonytalan, hogy valami nem várt akadály miatt mikor fog kútba esni. A megindítás időszaka

617
944

volt - úgy érzem - nemcsak azért, hogy az ezer pengőt a magunk céljainak megmentsük, hanem általános szempontból is. A legjobb belátásom szerint cselekedtem s kénytelen voltam cselekedni, mert az Igazgató Urnak volt igaza: az ügy olyan rettenetes nehézségekbe ütközik s olyan közönnnyel kell birkóznia, hogy valóban, nyugalmasabb napok, nagyobb megértés és támogatás kell hozzá. Örömmel ragadnám meg az alkalmat, hogy lemelegessék egy kis személyes beszélgetésre, mert akkor az Igazgató Ur egész világos és tiszta képet kapna arról, hogy még azokban is hiába bíznunk, akikre a legjobban számítottunk. Nem tudom, ez az alkalom a nyáron eljön-e, de reményem van rá, hogy nemsokára leutazhatom. Ha mégis sikerülne, az ügy előbbhaláltával levélben fogom az Igazgató Urat az eredményekről és fejleményekről értesíteni.

A megelőző vizontlátásig sok üdvözlélet küldve, maradok szerető tisztelettel

Faragó József

SZÉKELY NÉPKÖNYVTÁR SZÉKELYFÖLDI MUNKATÁRSÁK
Földes utca 3. Tel. 1235
Kiadás: 1944. VII. 25.
Készítés: 1944. VII. 28.
Műhely: drb. Határidő: 1944.

16. levél

617. 4.

Legutóbbi levelének nagyon megörvendtem. Székelyföldi Diákok Szövetségének részéről valóban nagy szükség van rája. Pontos tervre van szükségem, de lehetetlen, minthogy az a-
nyes összevágatását külső és belső körülmények egyaránt be-
folyásolják. Nézetem szerint, ezért most olyan tartalommal
kellene megjelennie, ami jóvága és alkalmassága mellett, mi-
kevesebb fáradsággal lenne összegyűjthető. Ezért szeren-
csés gondolat Orbán Balásból is bő szemelvényeket megjelen-
tetni. /Eddig nem jutott minden rendben van-e! Nehogy u-
vajon a szerzői jog körül minden rendben van-e! Nehogy u-
tőleg kerüljenek fel kellemetlenségek./ E könyvsorozatnak
azonban nemcsak a fellevenítés a feladata, hanem új munkák
kutat is kell megjelentetnie, pld. a székelység rövid törté-
nény- és állatvilágát, stb., stb. Mindezt pedig nagyon-
nagyon közvetlen módon feldolgozva, adott példából kiindul
va és képekkel élénkítve. A szövegben azután semmi száraz ú-
dattár ne legyen, azt a tartalommutatóba kell beledolgozni.
Ez a pár sor csak olyan, hirtelen támadt ötlet
amelyre valószínűleg már amúgy is van gondolat, nemz-
dolás. - Ha tehát ezt a kiadványorozatot meg tudná valósí-
tani, ezzel valóban nagy szolgálatot tenné népünknek, nemz-
tünknek. Most már azután csak vm.-től is vissza kellene ké-
nie a felajánlott összeget, nehogy odavesszen, a Székely-
könyvtár művelésének megjelentetésére pedig soha sem baj, ha
minél nagyobb összeg áll rendelkezésére.

Sok szeretettel !

Faragó József
tanárjelölt úrnak. -

KOLOZSVÁR

617-1944.

A Balaton mellől küldött levelező lapot megk-
szönve,

sok szeretettel üdvözlí:

Sepsiszentgyörgyön, 1944. július 28.án

Levelező János

17. levél

